

Ten geleide,

Vanmorgen gaat het over het verhaal van vissers. Na een nacht hard werken hebben ze niks gevangen. Na een aanwijzing/opdracht van Jezus vangen ze zoveel als ze nog nooit hebben gedaan. Maar vanmorgen en deze hele week al gaat het op de achtergrond de hele tijd tegelijk over dat vreselijke familiedrama hier op IJburg. Dat niet binnenskamers bleef, maar zelfs de landelijke media bereikte. Kinderen die hun moeder verliezen, een man die zijn vrouw nooit meer zal zien, ouders die een dochter kwijt zijn en vul de lijst van getroffenen maar aan. Het gebeurde in een gewone straat. En elke hulp kwam te laat.

Ik lees een gedicht voor van Wislawa Szymborska, afkomstig uit Polen:

Een parabel

Drie vissers haalden een fles op uit de diepe zee. Er zat een stuk papier in met erop de volgende woorden: 'Mensen, red me! Ik ben hier. De oceaan heeft me aangespoeld op een onbewoond eiland. Ik sta op de kust en wacht op hulp. Haast u. Ik ben hier!'

'Geen datum. Het is vast al te laat.

De fles ligt misschien al lang in zee,' zei de eerste visser.

'De plaats is ook niet aangegeven.

We weten niet eens welke oceaan,' zei de tweede visser.

'Het is te laat noch te ver.

Het eiland Hier is overal,' zei de derde visser.

Ze voelden zich ongemakkelijk, er viel een stilte.

Dat gebeurt meestal bij algemene waarheden.

Uit: Einde en begin, 1999 Meulenhof, Amsterdam

=====

Lezingen op zondag 4 februari 2007 in de Tronk:

Jesaja 6: 1-8; Lucas 5: 1-11

Beste mensen,

De kerkelijkheid van mensen holt achteruit, de ledenaantallen slinken drastisch. De religiositeit die niet gebonden is aan een kerkgenootschap, groeit tegelijk, evenals trouwens de meer evangelische tak van het christendom .

In deze wereld, waar wij deel van uit maken, waar mensen om het leven worden gebracht en waar baby's worden geboren, staat vanmorgen het verhaal van de vissers centraal. "Wees niet bang, voortaan zul je mensen vangen".

Hoe *horen* wij dit verhaal eigenlijk? Met de oren van een potentiële visser of met die van een te vangen vis? Tegen wie zegt Jezus dit? En waarom? En op welk moment?

Ik denk dat veel gelovigen, als ze eenmaal bij de school horen, deze uitspraak uitleggen vanuit het perspectief van de vissers. Christenen voelen de opdracht om ervoor te zorgen dat de club groter wordt. Dat er steeds meer mensen bijkomen. Maar hoe moet dat dan? Met een net? Moeten mensen als stomme vissen massaal bij elkaar gevangen worden? En met welk doel dan? Welke mensvisie spreekt daaruit?

Wie het forum bekijkt op IJbrug, de website van IJburg, kan daar een discussie lezen n.a.v. de bijeenkomst die de Tronk heeft georganiseerd samen met basisschool de Neptunus . De gedachtenisavond was belegd vanwege de drie kinderen die vorige week hun moeder zijn verloren onder dramatische omstandigheden. Op die site vliegen opmerkingen over het scherm in de trant van: 'waarom moet de *kerk* zich hier nu weer direct op storten? Willen ze weer zieltjes gaan winnen?' Anderen, ook niet-religieuze IJburgers, nemen het dan weer op voor de Tronk: 'ze doen werk waar ze verstand van hebben, laat ze toch!' Of: 'goed juist dat

ze het doen'. Je kunt de variatie aan teksten bijna zelf bedenken. Hoe leg je aan anderen uit dat je geen mensen wilt vangen of bekeren, maar dat het je als kerk, als levend lichaam van Christus, gaat om de menselijkheid?! Dat je betrokkenheid wilt tonen? Kerk zijn is niet het doel. Mens zijn, daar draait het om.

Maar die allergische reactie op alles wat naar kerkelijkheid en ziertjes winnen riekt, komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. En zo'n beeld van christenen die met een groot net op mensen jagen als waren ze vissen, maakt het er niet beter op.

Toen ik op het web aan het zoeken was, stuitte ik ook nog op een verhandeling over de paus. Nauwkeuriger, over de nieuwe zegelring die elke nieuwe paus ontvangt. Hij heet de Pascatorio, oftewel: de vissersring. Hij is van goud, met een beeltenis van Petrus vissend op een boot, en met de naam van de regerende paus eromheen. In die context wordt dit verhaal over Jezus, Petrus en de andere vissers haast een onderstreping van de macht van de paus. De Oppervisser namens God.

Ik ben zo vrij om deze ochtend Lucas met nog wat andere ogen te lezen.

Zijn verhaal begint met de mededeling dat het volk zich om Jezus verdrong om naar 'het woord van God' te luisteren. Jezus vraagt Petrus om met zijn boot een stukje van het land weg te varen. Vanaf de boot geeft Jezus de mensen onderricht in de betekenis van het Woord van God. En de mensen hangen aan zijn lippen. Zo jammer dat Lucas hier niet even opschrijft wat Jezus daar dan allemaal zei! In Jezus'woorden klonk kennelijk iets door waardoor ze werden gegrepen. Wat houdt het Woord van God dan in, dat mensen dat kennelijk zo graag willen horen? Door welke woorden zouden wij worden geraakt? Door welke woorden *worden* wij geraakt? Wat zet ons in beweging, wat maakt ons tot een ander mens?

Jezus onderwijst, zo lezen we, de massa mensen die naar hem staat te luisteren. En daarna leert hij de vissers wat, door ze iets te laten meemaken. Op Jezus' kennelijke gezag vaart de vissersboot weer uit. Heel ongebruikelijk, zo overdag. En dan ook nog naar diep water, waar de netten niet over de bodem kunnen slepen. Heeft die man wel verstand van vissen?

Toch doet Petrus wat Jezus hem vraagt, opdraagt misschien. Tot zijn verbijstering lukt het vissen nu wel! Tot scheurens toe vol komt het net boven. De vissers uit de andere boot moeten helpen ophalen. En als ze ze leegkieperen in de twee boten, zinken die bijna.

En dan lezen we dat Simon, die hier ineens als extra naam Petrus, rots, krijgt, op zijn knieën valt voor Jezus. Hij roept uit: Ga van mij weg, want ik ben een zondig mens.

Hé. Bijna dezelfde woorden als die Jesaja uitriep in zijn visioen. Als Jesaja in dat droombeeld oog in oog staat met de Heer van de hemelse machten, ziet hij zichzelf ineens helemaal zoals hij is: ik moet mijn mond houden, want mijn lippen zijn onrein, evenals die van alle mensen om mij heen. Je zou kunnen zeggen dat hij zich ineens realiseert hoe de mensheid in elkaar steekt. Dat we er met ons allen als mensen regelmatig een puinhoop van maken. De moed zinkt hem in de schoenen als hij beseft dat hij in wezen net zo is als alle anderen en geen haar beter. Maar als zijn lippen worden aangeraakt door een gloeiend kooltje wordt hij rein verklaard. Een klein kooltje waarin hoop gloeit, zodat het vuur niet helemaal uit gaat. Is er dan toch een toekomst...?

Petrus roept dus dat hij een zondig mens is. Misschien realiseert hij zich dat hem de hoop, een perspectief ontbrak. Dat dagelijks terugkerende vissen: hard geploeterd, de hele nacht, niks gevangen. Het *was* niks, dus het *wordt* de rest van de dag ook niks meer. En morgen doen we weer hetzelfde en het is maar afwachten of het lukt. Dag in, dag uit. Je dagelijkse sleur van steeds doen hoe je iets altijd deed, zonder echte hoop op verandering of verbetering. Ik denk dat veel mensen eigenlijk zo wel leven. Dat je wel *zegt* dat je hoopt op een komend Koninkrijk, maar dat je er in je dagelijkse praktijk niets van merkt of niets van laat merken.

En wie zinkt de moed niet in de schoenen als er in je eigen straat, je eigen wijk, een vrouw om het leven wordt gebracht, drie kinderen ineens geen moeder hebben. Een man zijn kinderen ineens niet meer ziet...Hoezo, komend Rijk?

We kunnen het verhaal nog anders lezen:

Simon en Jakobus en Johannes zijn vissers. Al hun werkende leven lang. Dat kunnen ze goed. Soms lukt het met de vangst. Soms wat minder of helemaal niet. Elke dag doen ze hetzelfde. Met weinig uitzicht op verandering. Jezus laat hen een ander perspectief zien. Ze mogen blijven doen waar ze goed in zijn. Alleen hun perspectief wordt anders. Wijder. Hij vertelt ze over het Rijk van God.

Waarom zou je je gekregen talenten afzweren? Zonder al je schepen achter je te verbranden, kun je ook een andere richting aan je leven geven. Door in je dagelijkse doen en laten hoop te laten zien waar je het 's zondags wel eens over hebt.

Blijft toch over: dat vissen naar mensen.

Natuurlijk gaat het hier niet om de relaxte sportvisser met zijn groene plu en dito pak, zijn koelbox en zijn klapstoeltje. Vissen was hard werken en vooral: er voor zorgen dat je netten in orde zijn. 's Nachts vissen en overdag de netten repareren. Als we dat beeld nou eens vasthouden.

Mensen vangen, kunnen we niet beter zeggen: mensen binnenboord halen of houden?

Stevige netwerken knopen, waardoor er geen mens buiten de boot valt?

Kerk proberen te zijn als deel van een soort netwerk: knooppunten van mensen die elk op de eigen plek, op de eigen manier, met de eigen expertise, vanuit eigen inspiratie samen werken aan een betere wereld, een leefbare stad, een bewoonbaar IJburg, een veilige plek om te zijn?

Toch blijf ik het lastig vinden. Het glorieuze gevoel dat er steeds achter zit: wij zitten al goed, we moeten nu alleen nog de anderen, de zielepieten, de niet-wetenden, redden. Toch weer: onszelf zien als de vissers. Behoorlijk arrogant, of niet? Zouden we niet elk op onze beurt soms heftig kunnen verlangen naar een net dat je opvangt: mensen om je heen die je steunen als dat nodig is? Misschien is dat genoeg voor je houding, dat je je realiseert dat het toevallig is aan welke kant je zit.

Wees niet bang! Dat zegt Jezus tegen Petrus. Toen die zich realiseerde dat er op dat water, in die boot, meer gebeurde dan dat er een grote vangst werd binnengehaald. Hij werd geconfronteerd met zichzelf, met zijn mens zijn. Met zijn onmacht om te durven geloven in iets beters.

Wees niet bang. Probeer maar nieuwe wegen, zoek maar onorthodoxe paden. Durf het maar, het net zal sterk genoeg zijn!

Amen

Riekje van Osnabrugge

Studentenpredikant Amsterdam - vE90/INHOLLAND